

Publieksverslag e-MJV

Leeswijzer e-MJV 2024

Uitstootcijfers van 2024: van cijfers naar context

Intro

Je hoort regelmatig dat Tata Steel Nederland rapporteert over haar uitstoot. Elk jaar verschijnt daar een officieel verslag over: het elektronisch Milieujaarverslag (e-MJV). We publiceren dat op onze website. Maar zodra je erin kijkt, zie je vooral lange tabellen, technische termen en veel getallen. Terwijl de echte vraag voor veel mensen veel simpeler is: gaat het beter of slechter met de uitstoot? En waarom lijken cijfers soms te veranderen?

Deze leeswijzer helpt je begrijpen waar je op moet letten bij het lezen van het e-MJV. We leggen uit wat er achter de cijfers zit. Daarbij kijken we niet alleen naar de uitkomsten, maar ook naar de manier waarop die cijfers tot stand komen. Want een hoger getal betekent niet altijd dat er meer wordt uitgestoten. Soms betekent het dat we meer en beter meten, meer weten en scherper kijken.

De cijfers in het e-MJV zijn technisch en complex. Daarom maken we deze leeswijzer:

- * Om uit te leggen hoe je de cijfers kunt lezen
- * Om context te geven bij veranderingen
- * Om transparant te zijn over wat we meten en rapporteren

Het doel is niet om het officiële verslag te vervangen, maar om het begrijpelijker te maken voor een breed publiek. Deze leeswijzer helpt vooral om jaar-op-jaarverschillen beter te duiden.

Wat is het e-MJV?

Het e-MJV is een wettelijke rapportage waarin bedrijven jaarlijks hun uitstoot naar lucht, water en bodem melden aan het bevoegd gezag. Deze gegevens worden samengesteld op basis van metingen, berekeningen en procesinformatie, volgens vastgestelde regels. Voor een bedrijf als Tata Steel betekent dit dat gegevens worden verzameld van punten waar uitstoot vrijkomt, verspreid over verschillende fabrieken en processen.

Hoe wordt het e-MJV samengesteld?

Metingen

Waar dat kan, meten we continu. Als continu meten niet mogelijk of niet verplicht is, gebruiken we periodieke metingen. Die worden uitgevoerd door geaccrediteerde meetbureaus en volgens geldende internationale normen. In sommige situaties is meten technisch niet mogelijk of geeft een meting geen betrouwbaar beeld. Dan gebruiken we vastgestelde waarden uit literatuur of erkende kengetallen. Zo combineren we verschillende bronnen om de uitstoot zo goed mogelijk te bepalen.

Berekeningen

Gebaseerd op meetresultaten en procesdata.

Proceskennis

Kennis van installaties en productieprocessen.

Het bepalen van uitstoot is dus geen kwestie van een simpele meting doen, maar een combinatie van meten, rekenen en interpreteren.

Wat is anders in 2024 ten opzichte van voorgaand jaar?

In 2024 vallen een aantal dingen op.

1. Meer metingen en meer meetpunten

Het meetprogramma is verder uitgebreid conform wet- en regelgeving. Er worden nu meer stoffen gemeten en op meer plekken. Daardoor worden voor sommige stoffen hogere waarden gerapporteerd. Dit komt vooral doordat er meer wordt gemeten, niet doordat er per se meer wordt uitgestoten.

Om dit concreter te maken: in 2024 is voor een aantal stoffen het aantal meetpunten sterk uitgebreid. Dit geldt onder meer voor vluchtige organische stoffen zoals xyleen en ethylbenzeen, en voor metalen zoals thallium en antimoon. Daardoor worden deze stoffen op meer plekken gemeten en vaker gerapporteerd. Dit leidt tot hogere totalen, terwijl dit betekent dat het beeld completer is geworden.

2. Nieuwe inzichten en berekeningsmethodes

Voor sommige stoffen zijn nieuwe kengetallen gebruikt of andere rekenmethodes toegepast, bijvoorbeeld voor beryllium, zoutzuur en dioxines. Hierdoor kunnen uitkomsten verschillen van eerdere jaren. Dat betekent niet automatisch dat de uitstoot is veranderd, maar dat de berekening beter aansluit bij actuele inzichten.

3. Veranderingen in productie

In 2024 is Hoogoven 6 opnieuw opgestart, waardoor de productie hoger lag dan in 2023.

Hoe moet je de cijfers lezen?

De cijfers in het e-MJV zijn bedoeld om de uitstoot over een jaar zo volledig mogelijk te rapporteren. Om ze goed te begrijpen, moet je niet alleen naar het getal zelf kijken, maar ook naar de manier waarop het tot stand is gekomen: wat is gemeten, waar is gemeten, hoe vaak is gemeten en welke berekening is gebruikt. Pas met die context kun je beoordelen wat een verandering ten opzichte van een eerder jaar betekent. Een hoger getal betekent niet automatisch meer uitstoot. Verschillen kunnen ook komen door:

- metingen op nieuwe locaties
- andere rekenmethodes
- meer productie

Daarnaast geldt dat metingen vaak momentopnames zijn.

Dit speelt vooral bij stoffen die in lage concentraties voorkomen. Daarbij zitten metingen vaak dicht bij de ondergrens van wat technisch meetbaar is. Kleine verschillen in metingen kunnen relatief groot uitpakken in jaarcijfers. Ook normale variatie in processen kan een rol spelen, maar metingen worden zoveel mogelijk uitgevoerd onder representatieve bedrijfsomstandigheden. Daarom is het belangrijk om cijfers altijd in samenhang en met context te bekijken.

Waarom veranderen cijfers soms?

Uit metingen en praktijk blijkt dat cijfers om meerdere redenen kunnen veranderen.

Soms komt dit doordat er meer of anders wordt gemeten. In andere gevallen is er sprake van een daadwerkelijke verandering, bijvoorbeeld door productie of procesaanpassingen. In de praktijk spelen deze effecten vaak tegelijk. Daarom kun je de cijfers niet altijd één-op-één vergelijken met eerdere jaren.

Grote stromen, zoals stikstofoxiden (NO_x), zwavel (SO₂) en stof, bepalen het grootste deel van de totale uitstoot. Daarnaast zijn er stoffen die in lagere concentraties voorkomen, zoals metalen en vluchtige organische stoffen. Juist bij deze laatste groep zie je sneller veranderingen door de manier waarop wordt gemeten en gerekend. Deze stoffen kunnen namelijk alleen vastgesteld worden op basis van periodieke metingen, waarbij de meetonzekerheid kan fluctueren.

Wat doen we met deze inzichten uit het e-MJV?

De inzichten uit het e-MJV worden gebruikt om:

- uitstoot en trends te monitoren
- processen te verbeteren
- maatregelen te nemen
- het meetprogramma te verbeteren

Tot slot

We vinden het belangrijk om open te zijn over wat we meten en rapporteren.

De cijfers over 2024 laten een combinatie zien van drie factoren: uitbreiding van metingen, aangepaste rekenmethodes en in sommige gevallen daadwerkelijke veranderingen, bijvoorbeeld door hogere productie. Hierdoor vragen de cijfers om context en zijn ze niet altijd één-op-één te vergelijken met eerdere jaren. Tegelijk zorgt de uitbreiding van het meetprogramma voor meer inzicht in waar stoffen vrijkomen en waar verbeteringen mogelijk zijn. Zo ontstaat een completer beeld van de uitstoot en van de stappen die we kunnen zetten om verder te verbeteren.